

Väsby Sn, Sk

2005-02-02 beslöt
Acc / Acc

ARKIVEXEMPLAR

BESLUT

DATUM

2002 06 07

BETECKNING

312-01785-2002

ERT DATUM

ER BETECKNING

Kyrkorådet i Väsby församling
S:t Andreas väg 40
Box 123
263 22 Höganäs

Skydd enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. för Lerbergets kyrka, Väsby församling, Lunds stift, Höganäs kommun, Skåne, Skåne län.

Beslut

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) beslutar med stöd av 4 kap. 4 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (KML) att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillståndsprövning skall tillämpas på Lerbergets kyrka med tillhörande kyrkotomt. Bestämmelserna i 4 kap. 3 § skall dock inte tillämpas på interiöra ändringar i församlingslokalerna och i tillbyggnaden.

Bakgrund

Alla Svenska kyrkans kyrkobyggnader uppförda t.o.m. 1939 är skyddade enligt 4 kap. KML. Enligt 4 och 14 §§ i detta kapitel kan RAÄ besluta att även kyrkobyggnader, kyrkotomter och begravningsplatser tillkomna 1940 och senare, som är märkliga på grund av sitt kulturhistoriska värde skall skyddas. Av förarbetena till lagen framgår att begreppet *kulturhistoriskt värde* också innefattar *konstnärligt värde* och att även kyrkor som är yngre än ca 20 år kan skyddas.

År 1990 fattade RAÄ beslut om skydd för ett urval kyrkor byggda 1940 och senare, sammanlagt 83 kyrkor. 1996 beslutades om skydd för ett urval av begravningsplatser med kapellkrematorier eller begravningskapell, sammanlagt 22 anläggningar.

Urvalet behöver ses över med jämna mellanrum och RAÄ har nu beslutat att göra en utökning av urvalet av skyddsvärda kyrkor byggda 1940 och senare. Orsaken är dels att inventeringsunderlaget när det gäller de nya kyrkorna har förbättrats sedan det förra urvalstillfället och dels att ett flertal nya kyrkor har byggts.

Handwritten notes in blue ink on the left margin, including the letters 'CA', 'Ew', 'som', 'Hle', 'Sj', and a circled 'R'.

Tio kyrkor, två kapellkrematorier och en begravningsplats med begravningskapell byggda 1940 eller senare i Lunds stift har enligt beslut 1990 och 1996 skydd enligt KML och i det nu aktuella urvalet har RAÄ beslutat att ytterligare tre kyrkor i stiftet skall skyddas.

Redogörelse för ärendets handläggning

Urvalet av skyddsvärda kyrkor som omfattar kyrkor byggda 1940 eller senare har skett i samråd med länsstyrelser, läns museer och Arkitekturmuseet. Vid urvalet har följande kriterier beaktats:

- Hög arkitektonisk och konstnärlig kvalitet
- Tidstypisk utformning
- Återspeglning av internationella arkitekturtrender
- Kyrkan som del i en miljö, t.ex. ett medvetet gestaltat förortscentrum
- Exempel på teologiskt och liturgiskt betingad gestaltning
- Verk av framstående arkitekter, även lokalt
- Konstnärligt betydande fast utsmyckning
- Intressanta och nydanande tekniska lösningar

Förslag till utökat urval av skyddsvärda kyrkor har remitterats till stiftsstyrelser och till berörda församlingar. Muntliga kontakter har tagits med de församlingar som inte yttrat sig eller som varit tveksamma till skyddet.

Lunds stift har inte lämnat några synpunkter på förslag till skydd för Lerbergets kyrka.

Vid förfrågan per telefon den 3 oktober år 2000 har Väsby församling tillstyrkt förslaget.

Beskrivning av kyrkan

Lerbergets kyrka byggdes 1982 efter ritningar av arkitekterna Bengt Blasberg och Henrik Jais-Nielsen.

Lerbergets kyrka ligger i Höganäs-förorten Östra Lerbergets centrum, som ritats av samma arkitekter. Kyrkan ingår i ett komplex av låga byggnader i rött tegel med sadeltak, vilka inrymmer församlingslokaler kring en inre gård. Lokaler för barn- och ungdomsverksamhet finns i en tillbyggnad i söder, byggd 1995. Kyrkobyggnaden reser sig över komplexet med högt pulpettak, slutna tegelmurar med höga smala fönster åt söder och ett större åt norr vid altaväggen. En fristående tornliknande klockstapel markerar entrén till anläggningen. Kyrkorummet är

asymmetriskt med större bredd än längd. De osmyckade tegelmurarnas struktur framhävs av sidoljuset. Innertaket och all inredning är utförd i omålad furu: det enkla altarbordet, ambon, orgeln och stolarna. Altarväggen pryds av ett stramt träkors och en vävnad.

Motiv för beslutet

Kyrkan är en god exponent för 1980-talets kyrkoarkitektur, med storformiga, geometriska volymer, dramatisk ljusföreling och uttrycksfull materialverkan samt sparsam utsmyckning. Kyrkan är väl integrerad i den samtida centrumbebyggelsen av samma arkitekter.

RAÄ anser därför att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillståndsprovning bör tillämpas på Lerbergets kyrka med tillhörande kyrkotomt.

Detta innebär bl.a. att inga väsentliga ändringar får genomföras utan tillstånd av länsstyrelsen. Interiöra ändringar i församlingslokalerna och tillbyggnaden bör dock kunna ske utan tillståndsprovning. Innan sådana ändringar genomförs bör dock samråd ske med länsstyrelsen

Beslut i detta ärende har fattats av riksantikvarien Erik Wegræus efter föredragning av arkitekten Kerstin Alexandersson. Överantikvarien Christina von Arbin, avdelningschefen Sven Göthe, avdelningsjuristen Bengt Green, förste antikvarien Ingrid Sjöström och antikvarien Anette Karls Fors har deltagit i den slutliga handläggningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten. Hur man överklagar framgår av bilaga.

Erik Wegræus

Kerstin Alexandersson

Bilaga:

Hur man överklagar

Kopia till:
Svenska kyrkan
Lunds stift
Länsstyrelsen i Skåne
Regionmuseet i Skåne, Lund
Höganäs kommun
Arkitekturmuseet